

לשמע קול תורה – מדרש בפרשה

פרשת ויקרא

אשר – אשרי

פרשת ויקרא פותחת את חומש הקורבנות. הקורבן הוא דרך להתקרב לה', וכדי להתקרב צריך להתאמץ. אחד הקורבנות המופיעים בפרשתנו הוא קורבן החטאת שמקריב אדם שחטא בשגגה ומבקש לכפר על חטאו.

עלות הקורבן תלויה בדרגת החוטא. אדם פשוט שחטא מקריב קורבן שמחירו זול – שעירת עיזים או כבשה, כוהן וסנהדרין שחטאו מקריבים פר בן בקר, ומלך שחטא מקריב שעיר עיזים. כל הגדול מחברו אחריותו גדולה יותר, ותוצאותיו של חטאו – אף אם היה בשגגה – הרסניות יותר.

דיני קורבן החטאת של רוב החוטאים פותחים במילת התנאי "אם"¹, אולם בקורבנו של המלך ("נשיא" בלשון התורה) הלשון שונה:

"אֲשֶׁר נָשִׂיא יִחַטָּא וְעָשָׂה אֶחַת מִכָּל מִצְוֹת ה' אֱלֹהָיו אֲשֶׁר לֹא תַעֲשֶׂינָהּ בְּשִׁגְגָה וְאִשָּׁם" (ויקרא ד, כב).

מדוע ייחדה התורה לשון מיוחדת לנשיא? רש"י מבאר:

"אשר נשיא יחטא – לשון אשרי. אשרי הדור שהנשיא שלו נותן לב להביא כפרה על שגגתו, קל וחומר שמתחרט על זדונותיו".

התורה מלמדת כי רק מי שמסוגל להודות בטעויותיו ראוי להנהיג את האומה. האדם איננו מושלם, ואך טבעי הוא שייכשל ויטעה בשיקול הדעת או ייגרר אחרי יצריו, אולם מי שמכיר בחולשותיו ומבין שטעה יוכל לתקן את אשר עיוות.

הסכנה הגדולה האורבת לכל בעל תפקיד ציבורי היא הניסיון למנוע כל אפשרות של ביקורת. בעל סמכות המנסה להימנע מביקורת מעיד כי הוא אינו ראוי לתפקידו, שכן הוא אינו משרת את הציבור אלא את עצמו בלבד.

ועל כן כשאדם גדול בישראל מגלה שטעה אל לנו לדון אותו לכף חובה. עלינו לשמוח ביכולתו להודות בטעותו – ובברכה שתבוא בעקבות התיקון.

אשרי הדור שהנשיא שלו נותן לב להביא כפרה על שגגתו, קל וחומר שמתחרט על זדונותיו.

שאל דוד בוצ'קו

¹ "אם הפכה המשיח יחטא" (ד, ג); "ואם כל עדת ישראל ישגו" (ד, יג); "ואם נפש אחת תחטא" (ד, כז).